

Projectplan Helix 2026

Aanvraag projectsubsidie bij ASML x Brabant C

1. Helix Eindhoven

1.1 Wat is Helix?

Helix is hét huis voor publieke dialoog en debat in Eindhoven en de Brainportregio. Wij maken programma's over maatschappij, cultuur en innovatie. We organiseren gesprekken in de breedste en origineelste zin van het woord en op termijn kun je ook bij ons terecht voor kunstzinnige evenementen of filmvertoningen in het verlengde van onze avonden. In onze programma's brengen we complexe vraagstukken op een verleidelijke, vernieuwende en verbindende manier. We koppelen daarbij internationale vraagstukken aan de lokale situatie en andersom.¹

1.2 Waarom Helix?

We zien dat de wereld op scherp staat. Overal raken samenlevingen verdeeld: mensen komen tegenover elkaar te staan, het wederzijds begrip brokkelt af en het gesprek verstomt. Steeds minder wordt er geluisterd naar elkaar, steeds vaker wordt er geoordeeld. Het publieke debat verschaalt – en daarmee komt ook de democratie onder druk te staan. Juist daarom is het nu van essentieel belang om plekken te koesteren en te creëren waar de dialoog centraal staat. Waar ruimte is voor verschil, voor twijfel, voor het scherpe gesprek – maar ook voor het oprechte luisteren.

Eindhoven is een stad in transitie: een stad die razendsnel verandert, groeit en innoveert. Deze sprong naar grootstedelijke volwassenheid gaat samen met complexe vragen: wie zijn wij als stad en wie willen we worden? Een succesvolle volwassen stad begrijpt zichzelf en haar plek in de wereld: ze is zelfbewust. Het is een stad met samenhang en verbondenheid tussen inwoners. Een stad die weet wie ze is en waar ze goed in is, maar die ook kritisch op zichzelf kan reflecteren. Ze moedigt publieke dialoog aan en brengt daarvoor groepen bij elkaar. Een volwassen stad kijkt bovendien actief naar buiten. Ze is niet alleen goed aangesloten op maatschappelijke trends en vraagstukken die het lokale overstijgen, maar geeft de nationale en internationale debatten mede vorm. Kortom, de fysieke en economische schaalessprong van Eindhoven kan niet zonder een intellectuele.

Daarvoor is een plek nodig, een intellectuele en creatieve motor voor de stad, een incubator voor nieuwe inzichten en initiatieven. En bovenal: een ontmoetingsplaats waar burgers, beleidsmakers, experts, ondernemers, kunstenaars, denkers, makers en studenten elkaar treffen, ideeën uitwisselen en vanuit verschillende disciplines samen een toekomst visualiseren.

¹ Voor de officiële en juridische handelingen van Helix maken we vooralsnog gebruik van een bestaande stichting, Stichting Maak. De activiteiten van Helix passen binnen de doelstellingen van Stichting Maak. In de loop van 2026 wordt Helix een separate, eigen stichting, die gevestigd wordt in Eindhoven.

Een plek waar de complexe multidisciplinaire vragen van vandaag voor iedereen toegankelijk worden gemaakt. Waar burgerinitiatieven kunnen ontstaan of net dat zetje in de rug kunnen krijgen. Waar de wereld naar binnen wordt gehaald en Eindhoven op een podium gezet wordt, of juist andersom.

1.3 Concept

Breed profiel

Eindhoven kent een aantal initiatieven die regelmatig debatten en gesprekken organiseren die voornamelijk gericht zijn op hun eigen vakgebied en publiek. Eindhoven heeft, in tegenstelling tot de andere grote steden in Nederland, nog geen huis voor publieke dialoog en debat met een doorlopend, breed en consistent programma waar verschillende vakgebieden en doelgroepen op één plek samenkomen. Samen met enthousiaste lokale en nationale partners ontwikkelen we daarom een centrale plek voor dialoog die past bij onze innovatieve regio, maar waar ook de universele thema's niet geschuwd worden.

Programmaliijnen

Helix' brede profiel vertaalt zich naar 3 programmalijnen die met elkaar verweven worden:

- **Maatschappij:** Binnen deze programmalijn kijken we naar de grote maatschappelijke vraagstukken, die internationaal en nationaal urgent zijn en we vertalen deze naar de lokale situatie. Ook richten we ons op de toekomst van onze eigen stad, waarbij grootstedelijke ontwikkelingsvraagstukken aan de orde zullen komen.
- **Innovatie:** Wetenschap, technologie en innovatie voor een duurzame toekomst staan binnen deze programmalijn centraal. We richten ons daarbij ook op de (geo)politieke en maatschappelijke context van deze thema's en de ethische vraagstukken die nieuwe technologieën oproepen.
- **Cultuur:** We maken programma's over ontwerp, kunst en maakindustrie. Deze programma's sluiten rechtstreeks aan bij de thema's van de dialogen en debatten en zijn een culturele aanvulling daarop.

Uitgangspunten

- **Vernieuwing:** We zien onszelf als een plek voor experimenten met inhoud maar ook voor het spelen met (journalistieke) formats. Vernieuwen en experimenteren past bij het innovatieve karakter van Eindhoven.
- **Verleiding:** We brengen belangrijke en complexe vragen op een aansprekende en toegankelijke manier onder de aandacht. Zo trekken we verschillende doelgroepen en leeftijden aan.
- **Verbinding:** We kiezen voor dialoog als gespreksvorm en streven ernaar zoveel mogelijk verschillende stemmen en expertises met elkaar in contact te brengen. Daarnaast verbinden we lokaal, nationaal, Europa en de wereld. De regio Eindhoven is niet los te zien van haar context. Lokale thema's worden in een breder perspectief gezet waardoor ze meer context krijgen en begrijpelijker worden.

1.4 Impactdoelstellingen

- Met de activiteiten van Helix wordt het aanbod van cultuur in Eindhoven en de regio verbreed en vergroot. Binnen het bestaande aanbod van cultuur in Eindhoven ontbreekt een professioneel podium voor dialoog en debat, zoals andere grote Nederlandse steden dat wel kennen. Een podium dat publiek debat en dialoog als hoofdtaak heeft en niet als randprogrammering, ontbreekt zelfs in heel Zuid- Nederland.
- Helix gaat de versnippering en segregatie in het Eindhovense debatlandschap tegen en brengt verschillende vakgebieden/organisaties, die nu apart hun eigen programma's organiseren voor hun eigen doelgroep, samen op één podium. Zo maak je meer impact én krijg je interessante kruisbestuivingen tussen bijvoorbeeld wetenschap en design of politiek en technologie.
- Het is de missie van Helix om verschillende standpunten en stemmen samen te brengen op één plek en daar met elkaar in gesprek te gaan. Zo creëren we bij de uiteenlopende partijen en individuen in de stad en regio een beter begrip voor elkaar. Daarmee draagt Helix bij aan een meer inclusieve samenleving, waar elkaars meningen respectvol worden gedeeld en gehoord.

1.5 Professionele culturele kwaliteit

We gaan met Helix altijd voor professionaliteit en een hoge culturele kwaliteit. We hebben de ambitie om een Huis voor Dialoog en Debat te realiseren dat op eenzelfde kwalitatief niveau opereert als Pakhuis de Zwijger (Amsterdam) en Arminius (Rotterdam), twee instellingen met wie we een partnerschap hebben opgezet. De Helix programma's zullen qua thema's en onderwerpen overeenkomsten hebben met programma's van collega's maar het zijn nooit kopieën van soortgelijke evenementen in Nederland. Bij Helix vormt de lokale context en inbedding altijd de basis van de programma's. Onze programma's zijn daardoor authentiek en onderscheidend.

Onze programma's zijn nooit vrijblijvend of alleen entertainment. We creëren een cultuur waarin ook lastige en complexe onderwerpen besproken worden en waarin gevoelige kwesties niet vermeden worden. Onze programma's hebben een sterke zeggingskracht en hebben een impact die verder gaat dan de beleving van het moment. De gasten en sprekers, die geselecteerd worden door de redactie, zijn vakmensen in hun domein. Het zijn wetenschappers, onderzoekers, kunstenaars, ontwerpers, filosofen, vertegenwoordigers uit het onderwijs en het bedrijfsleven, beleidsmakers, politici en schrijvers. Maar het zullen ook ervaringsdeskundigen zijn; sprekers die hun kennis en inzichten opgebouwd hebben in de praktijk.

1.6 Positie en profilering

Binnen regio Eindhoven

In de verkenningfase hebben we 14 gesprekken gevoerd met mogelijke partners in de stad om hen te vertellen over ons initiatief en om samenwerking op te zoeken. De komende periode zullen we meer van dit soort kennismakingsgesprekken voeren en de gesprekken met partijen die enthousiast gereageerd hebben voortzetten. Twee dingen zijn duidelijk geworden tijdens de eerste verkennende gesprekken: de urgentie om te komen tot een breed podium voor dialoog en debat is groot én het momentum is daar.

Naast ons initiatief is er de wens van Jeroen Dijsselbloem, onze burgemeester, om stadsgesprekken op te zetten. Eindhoven werkt aan een stadsvisie voor de komende 20 jaar en de gemeente wil de inwoners van Eindhoven betrekken bij de totstandkoming van die visie. De gemeente heeft de opdracht om die stadsgesprekken te organiseren neergelegd bij Mike Weerts van Studio 040, die samenwerkt met partners Muziekgebouw en Natlab. Wij zijn in gesprek met Studio 040 en haar partners over samenwerking en profilering. Uit de eerste plannen van beide initiatieven blijkt dat we complementair zijn. Studio 040 richt zich vooral op gesprekken die gaan over zaken die hun persoonlijke en dagelijkse leven in Eindhoven raken. De onderwerpen van gesprek liggen heel dicht bij de bewoner. Helix wil naast de kleine ook de grote vragen agenderen en toegankelijk maken: vragen die universeel zijn en die vertaald worden naar een lokale situatie. Of juist lokale vragen verbinden aan nationale of zelfs internationale trends en maatschappelijke kwesties. Ook is Helix straks een vaste en herkenbare *plek*, een huis voor publiek debat waar iedereen over de vloer komt, waar de verschillende disciplines en achtergronden die de stad rijk is actief met elkaar in contact worden gebracht. Helix is een plek voor nu, maar ook voor de lange termijn.

Helix en bestaande organisaties in Eindhoven

- Wij hebben veel bewondering en respect voor Eindhoven in Dialoog, een organisatie die al jarenlang een rijk dialoogprogramma in de stad opzet en faciliteert. Hun dialoogsessies zijn bewust kleinschalig van opzet, er doen telkens 8 tot 10 mensen mee. Onze ambitie is om onze programma's juist zo openbaar en breed mogelijk op te zetten. We richten ons op 80 tot 200 deelnemers per editie.
- NNN is vorig jaar gestart met Friday Next. Dit event bestaat uit een serie lezingen en presentaties gerelateerd aan een specifiek onderwerp. Het programma geeft een update van innovaties (in de wereld van design) en het biedt inzichten in de toekomst. Friday Next is voornamelijk gericht op zenden en informeren, maar niet zozeer op ontvangen en participeren. Hun doel is niet het opzetten van een kritische dialoog of debat. Datzelfde geldt voor Eindhoven Innovation Café van De Kazerne: het gaat hier om presenteren, inspireren en netwerken en niet primair om de dialoog en het publieke debat.

- De Stadsgesprekken programma's van Studio 040, Natlab (Korte Golf) en Muziekgebouw (Eindje van de week) zijn louter gericht op de lokale situatie en hebben een open dialoog met het publiek niet als doel. Deze programma's hebben een hoge entertainmentwaarde maar zijn niet gericht op diepe of kritische gesprekken zoals die binnen een debatpodium plaatsvinden.
- Studium Generale van TU/e en het Academisch Genootschap organiseren al heel lang wetenschappelijke programma's. Hun activiteiten richten zich primair op specifieke doelgroepen en disciplines. Bovendien zijn beide instellingen meer gericht op informeren in plaats van het bevorderen van dialoog als hoofddoel.

Nationale en internationale context

De focus van Helix ligt uiteraard op Eindhoven en de regio maar we beperken ons qua onderwerpen, sprekers en publiek zeker niet alleen tot de regio. Sprekers, redactieleden en publiek komen uit heel Nederland. Soms hebben we ook sprekers uit het buitenland, of internationale sprekers die in Eindhoven wonen. Helix wil juist de verbinding leggen tussen het lokale en het nationale of internationale maatschappelijk debat. We willen vanuit Eindhoven het landelijke publieke debat ook mede vormgeven en een volwaardige collega zijn van de bestaande debatpodia in de andere grote steden. Een deel van de Helix programma's zal in het Engels zijn, waarmee we de actieve deelname van expats bewust groter maken.

1.8 Samenwerkingspartners

Helix Eindhoven wil niet concurreren met bestaande initiatieven in de stad maar aanvullend zijn op het bestaande aanbod. Daarnaast wil Helix continuïteit en interactie bieden door op de langere termijn een vast platform te zijn waarop bestaande en nieuwe initiatieven hun dialoog- en debatprogramma's kunnen realiseren en kunnen samenwerken.

Ons uitgangspunt is dat we bij (vrijwel) alle programma's minimaal één samenwerkingspartner hebben. Samenwerkingspartners bij de eerste drie pilots in juni, september en oktober van dit jaar zijn Architectuur Centrum Eindhoven, STRP, EIASI en Studium Generale TU/e. Voor toekomstige samenwerkingen zijn we in gesprek met Bibliotheek Eindhoven, Natlab, Fontys, Studio 040, Gemeente Eindhoven en Design Academy Eindhoven.

Ook werken we samen met twee gevestigde debatpodia uit andere steden: Pakhuis de Zwijger in Amsterdam en Arminius Rotterdam.

1.9 Locatie

Momenteel vinden onze programma's plaats op bestaande locaties in de stad. Op de lange termijn werken we toe naar een vaste eigen plek in de stad. Zo creëren we een herkenbaar en 'dedicated' thuis voor dialoog en publiek debat in de stad en een fysieke ontmoetingsplaats voor inwoners.

Bij Helix Eindhoven gaat het in eerste instantie om het fysiek samenbrengen van mensen en opvattingen, maar Helix heeft ook een digitale component. We registreren onze programma's met video en audio en bieden deze content aan op onze website. We onderzoeken momenteel of het zinvol en aantrekkelijk is om alle dialoogprogramma's ook live te streamen of in podcastvorm aan te bieden.

2. Programma

2.1 Gerealiseerd programma 2025

Met drie pilots in 2025 verkenden we op welke manier we dialoog en debat in onze stad een vanzelfsprekende en structurele plaats kunnen geven. We onderzochten wat de publieke belangstelling is en hoe samenwerking een meerwaarde kan zijn. We willen met deze pilots ook laten zien wat de breedte en diepte is van het programma van Helix

Pilot 1 - Wereldpolitiek op onze stoep

Dinsdag 3 juni 2025, Microstad. Met onder meer Mart de Kruif, Lucas van Houtert en Kiki de Bruin. 140 deelnemers. Bekijk de bijdragen van de sprekers hier:

<https://www.helixeindhoven.nl/archief.html>

Pilot 2 - De kansen van KnoopXL

Dinsdag 30 september 2025, Keukenconfessies. Met onder meer Herman Kerkdijk en Gerard Roemers. 76 deelnemers, Kijk hier voor meer info:

<https://www.helixeindhoven.nl/programma.html> Partner: Architectuur Centrum Eindhoven

Pilot 3 - AI s Democratie

Dinsdag 7 oktober, Statenzaal TU/e. Met onder meer Jasper Kars, Dembrane en Julia Jansen. 82 deelnemers. Kijk hier voor meer info:

<https://www.helixeindhoven.nl/programma.html> Partners: EASI TU/e, SG TU/e en STRP.

Tijdens de pitch op 24 november zullen we de resultaten van de drie pilots presenteren.

2.2 Programma 2026

In 2026 zal Helix 10 events organiseren. Vijf events zijn op dit moment concreet, vijf events worden in de loop van 2026 ontwikkeld, omdat de actualiteit een belangrijke rol speelt in het programma van Helix.

What Design Can't Do

'Design is broken. Jonge en oude ontwerpers zijn zich daar steeds meer van bewust. Velen voelen zich machteloos: hen werd verteld dat ze de tools hadden om de wereld te veranderen. Achter de hype en gewaagde beweringen schuilt een dor land van zelftwijfel en het 'imposter-syndroom'. Aldus Silvio Lorusso in zijn boek What Design Can't Do.

- Met onder meer Silvio Lorusso en jonge designstudenten Partners: DAE en DDF

Het nieuwe verhaal van Eindhoven, het verhaal van het nieuwe Eindhoven.

Van 1950 tot 1990 viel het verhaal van Eindhoven samen met het succes van Philips. Eindhoven was de Lichtstad, de stad van het Natlab, van de eerste Nederlandse TV-uitzending. Vanaf 1990 was Design, Innovatie en Technologie (DIT) het leidende verhaal en vanaf 2000 waren Triple Helix en Brainport de trending woorden. Eindhoven is sterk veranderd de afgelopen 10 jaar en we hebben een sterke behoefte aan een nieuw verhaal. Wat zijn daarin de nieuwe ingrediënten?

- Met onder meer Yama Saray. Partner: Eindhoven 365.

Idealisme

Is het naïef om in deze cynische en opportunistische tijden een idealist te zijn of is het juist keihard nodig om idealen te hebben en deze uit te dragen? Hoe verenig je je idealen met een economisch gedreven individualistische samenleving? De grote maatschappelijke veranderingen die we nodig hebben beginnen vaak vanuit idealisme. Laten we idealisme voluit omarmen, op waarde schatten en promoten. Zullen we allemaal idealist worden?

- Met Lena Bril, An Kramer en Simon van Teutem. Partner: Hannah Arendt Instituut

Ik en wij

In onze maatschappij staat het individu centraal: je moet jezelf vinden, jezelf zijn, je eigen pad kiezen. Tegelijkertijd worstelen we met eenzaamheid, polarisatie en het verlies van gemeenschapszin. Is het tijd om het 'ik' opnieuw te verhouden tot het 'wij'? En hoe ziet dat eruit in de praktijk – in werk, zorg, buurt en technologie?

- Met onder meer: Bart Brandsma en Tinkerbell. Partner: WIJeindhoven.

Wat als niet alles opgelost hoeft te worden?

In een wereld waarin alles meetbaar, efficiënt en verklaarbaar moet zijn, groeit ook de behoefte aan ruimte voor het niet-weten. Wetenschap en technologie beloven grip, maar het leven blijft vol mysterie. Twijfelen is een waardevolle houding: het nodigt uit om meerdere perspectieven te onderzoeken en daar tijd voor te nemen. Wat gebeurt er als we niet proberen alles te begrijpen? Wat verliezen we, wat winnen we?

- Met onder meer Bas Heijne en Sophie van der Berg. Partner: TU/e

3. Organisatie

3.1 Team

Onze organisatie is bottom-up ontstaan. Sarah van Ierlant, oud-Eindhovenaar, is een jaar geleden haar onderzoek gestart naar de haalbaarheid van een debatpodium in Eindhoven. Ton van Gool is eenzelfde verkenning aan het doen. Sarah en Ton hebben besloten om hun initiatieven te bundelen en samen op te trekken om Helix Eindhoven te realiseren.

Sarah van Ierlant werkt als beleidsmaker voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In haar vrije tijd zet ze graag culturele en maatschappelijke initiatieven op. Zo organiseerde ze debatten in DeBalie en ITA en heeft ze met 50 vrienden de eerste zelfbouw wooncoöperatie van Amsterdam gerealiseerd. ([Sarah heeft geen social media](#))

Nina Sloots studeerde in 2024 af als Grafisch Ontwerper aan Artez in Arnhem. Zij studeert momenteel Journalistiek en Media aan de Universiteit in Leiden. Nina is researcher van Helix en heeft de communicatie in haar portefeuille. [LinkedIn](#)

Kas van Vliet is een journalist, camera-artiest en (sociaal) ondernemer. Hij studeerde af aan de School van Journalistiek in 2017, werkte als commercieel en vrij fotograaf, creative producer bij Emoves en runt zijn eigen onderneming ([debroeikas.com](#)). Kas is projectleider voor de pilotavonden.

Ton van Gool werkte als programmamaker en directeur bij De Effenaar, MU en STRP Festival. Hij was initiatiefnemer van Area51 op Eindhoven Airport, werkte als eindredacteur bij VPRO Medialab en bij de Gemeente Eindhoven als culturele intendant in de beginjaren van Strijp-S. <https://tonvangool.info>

3.2 Redactie

De redactie bestaat vooralsnog uit de teamleden die hierboven genoemd zijn. In het najaar van 2025 zullen we stap voor stap de redactie uitbreiden. Tijdens de pitch op 24 november zullen we een update geven van de potentiële redactieleden met wie we in gesprek zijn.

4. Financieringsmix

De inkomsten van de begroting van €105.000 bestaan voor 46% uit het subsidie van ASML x Brabant C en voor 17% uit overige subsidie. De Inkomsten uit publieksdeelname bedragen 5%, de inkomsten uit sponsoring en donaties bedragen 32%. Daarmee presenteren we een begroting met een gezonde en realistische mix van inkomsten. We beschikken over een boeiende combinatie van inhoudelijke, culturele en zakelijke partners waarvan de meesten betrokken zijn bij elke fase van de ontwikkeling en realisatie van de programma's